

**14th Edition of the International Conference on Sciences
of Education. Learning for Life - ICSED 2016, 12-13
May 2016, Suceava (Romania) & Chernivtsi (Ukraine)**

**Studies and Current Trends in Science of Education
Editors Otilia CLIPA & Constantin-Florin DOMUNCO
ISBN: 978-973-166-435-4; e-ISBN: 978-973-166-475-0**

Perspectives of Initial Training and Continuing Development of Teachers in Primary Education- a Comparative Analysis

Ancuța FRANȚ

pp.283-289

©2016 The Authors & LUMEN Publishing House.

Selection, peer review and publishing under the responsibility of the editors.

How to cite: Frant, A. (2016). Perspectives of Initial Training and Continuing Development of Teachers in Primary Education- a Comparative Analysis. In O. Clipa & C. F. Domunco, (eds.), Studies and Current Trends in Science of Education (pp. 283-289). Iasi, Romania: Editura LUMEN.

Perspectives of Initial Training and Continuing Development of Teachers in Primary Education- a Comparative Analysis

Ancuța FRANȚ¹

Abstract

Since early times, **initial training** has been subsumed to the initiative of teachers, who are the centre of the educational system, and who set contents, structures, organizational forms based on time, place and action units. Initial training is generally addressed to a narrow segment of the population, adolescents and youth under 25 years of age, whose development is malleable and available to teachers.

Continuing professional development concerns the young adults over 25, **students** who are looking forward to adapting their training in view of changing the activity. Continuous learning is included in the concept of **lifelong learning**, a term used by the European Commission, which means **alternating professional activity with short periods of information acquisition**.

In Europe, a network was founded, based on a better understanding of educational policies. Each state has the right to decide its own system of education and training, but also must provide a uniform platform of educational needs. Ensuring the quality of education is an advantage for future education. **Human resources** must first and foremost be ensured, as they facilitate substantial transformation in the educational reality. Other elements that ensure the quality of education are those related to: ● the important role of teachers; ● the community's participation in education; ● relationship with the social and natural environment, family, church.

Keywords

Initial training, continuing development, primary education.

Educația adulților cuprinde totalitatea formelor de educație care înlocuiesc formarea inițială, realizată în perioada școlarității, atât pentru completarea cunoștințelor generale cât și pentru formarea profesională. Ea cuprinde diverse forme de educație: formare profesională continuă, educația recurentă (de revenire), educația compensatorie (educația celei de-a doua șanse), alfabetizarea, educația pentru timpul liber, educația

¹ Ph.D. Lecturer at West University of Timișoara, anca.frant@e-uvt.ro.

antreprenorială (de conducere a unei antreprize), educația pentru cetățenia democratică, educația pentru munca de calitate, educația pentru viața privată, educația relativă la mediu sau educația ecologică, educația pentru dezvoltare și schimbare, educația în raport cu mass-media, educația demografică, educația pentru pace și cooperare, educația pentru drepturile omului, educația sanitară modernă etc., acestea sunt „*un răspuns al sistemelor educative la problematica lumii contemporane*” (Văideanu, G., 1996, p. 65), la care participă toate cadrele didactice, atât ca formatori, cât și ca formabili.

Formarea continuă este cea care trebuie să compenseze incapacitatea sistemului de învățământ de a asigura absolvenților competențele de bază și să creeze o flexibilitate profesională, necesară în orice domeniu de activitate, având în vedere masivele schimbări în toate sectoarele vieții și a diversificării pieței forței de muncă, pe fundalul globalizării economice, ale dezvoltărilor tehnologice neprevăzute, ale schimbărilor inerente în cadrul structurii forței de muncă, ale concurenței internaționale. Intervine acea schimbare permanentă a imaginii ocupaționale, despre care sociologii amintesc prin termenul „*biografii patchwork*” (Meisel, K, apud. Sava, S., 2001, p. 28), adică oameni aflați în situații transformatoriale, fiind supuși cerinței învățării continue: „*Situația transformățională influențează în consecință întregul complex cotidian. Nimic nu mai e cum a fost, nimic din ce e, nu e sigur. Toată lumea este nevoită să învețe pe întreg parcursul vieții*” (Meisel, K., apud. Sava, S, 2001, p. 29). Și școala în întregul ei trebuie să se supună acestei realități, ba mai mult, trebuie să fie centru activității de formare continuă, inclusiv pentru educația adulților ca parte componentă a educației permanente.

Formarea inițială se realizează în universități și în colegii universitare de institutori. Aceasta nu mai asigură necesarul de profesionalism al cadrelor didactice o dată pentru totdeauna. Din această cauză a apărut formarea continuă ca o componentă tehnică a educației permanente. Instituțiile furnizoare de programe de formare continuă pot fi pe lângă cele care se ocupă de formarea inițială și altele, diferite de la țară la țară sau chiar de la o provincie la alta. **Formarea continuă** este un ansamblu de activități teoretice și practice instituționalizate la nivel de sistem care angajează participarea educatorilor în vederea amplificării cunoștințelor lor psiho-pedagogice, metodice și de specialitate necesare pentru dezvoltarea unor aptitudini și atitudini socio-profesionale optime. Astfel formarea continuă angajează două acțiuni complementare: „● *înnoirea și perfecționarea/eficientizarea practicii profesionale prin actualizarea cunoștințelor*

însușite în perioada formării inițiale; ● reconversie profesională prin noi competențe validate inclusiv prin obținerea unor diplome/certificate.” (Chirilă, I., D., Grecu, D., 2002, p. 14)

În România în cadrul programului de formare inițială și continuă a personalului didactic s-au stabilit standardele pentru formare continuă, s-a introdus sistemul de credite transferabile și se implementează ofertele de programe de formare continuă în școlile de toate tipurile. Prin formarea continuă se urmărește: **profesionalizarea carierei didactice** în România, **redimensionarea raportului dintre componenta teoretică și cea practică** a pregătirii lor.

Ca **activități** ce se desfășoară în cadrul programului de formare continuă vor predomina:

● **activități de promovare a cooperării între cadrele didactice** prin adoptarea unei poziții echidistante în raport cu membrii colectivului, prin delegarea de responsabilități în cadrul colectivului pe baza competențelor profesionale și a principiului muncii în echipă conform opțiunii cadrelor didactice, prin încurajarea relațiilor de cooperare;

● **activități de rezolvare a disfuncțiilor prin identificarea problemelor de organizare** prin constatarea aspectelor negative din activitate (rezolvarea conflictelor prin identificarea elementelor conflictuale, promovarea imaginii instituției în raport cu părinții, promovarea unui ansamblu de norme moral-civice;

● **activități de promovare a valorilor** prin integritatea raportului cuvânt-faptă, relații de interacționare cu ceilalți membri ai grupului, reacții la situații concrete (nu ceea ce și se întâmplă, ci cum reacționezi); responsabilitatea față de grup; modalități de antrenarea acelorlalți în acțiunile pe care le întreprinde fiecare.

Din analiza situației formării continue la nivel internațional s-a constatat că în Comunitatea Europeană, aceasta este voluntară sau la recomandarea directorilor (Belgia) și obligatorie în țările din estul Europei, care restrâng drepturile obținerii unui salariu mai mare, obținerea de gradații, evaluarea anuală etc.

Perioada în care se derulează programele de formare continuă este diferită, desfășurându-se pe parcursul anului școlar, ca în Spania, Franța, Italia, Germania, Belgia, Olanda, cadrele didactice fiind înlocuite pe această perioadă sau în afara orelor de școală (vineri după amiaza, sâmbăta și duminica) sau în vacanțe școlare, ca în Bulgaria, Cehia, Polonia, România. În majoritatea țărilor europene, de formarea continuă se ocupă, ministerul, universitățile, sindicatele centrele de formare publică și privată, școlile.

Formarea continuă este gratuită, subvenționată de la bugetele educației și a comunităților locale, dar și parțial sau total plătite, existând o gamă largă de oferte: conferințe, sesiuni de formare, stagii de formare de scurtă durată, formare complementară, formare calificantă, prin corespondență, seminarii, schimburi internaționale (COMET, LINGUA, FOCO, ERASMUS, ARION). La sfârșitul cursurilor evaluările se bazează pe proiecte, portofolii, autoevaluări și mai puțin pe examene sau colocvii. În general cadrele didactice hotărăsc participarea la o formare continuă sau pentru îmbunătățirea activității din școală la sugestia și recomandarea directorilor, părinților, autorităților locale. Rareori în urma cursurilor se eliberează certificate sau diplome, valoarea acestor cursuri trebuie să se dovedească prin schimbările calitative în viața școlii.

1). **Formarea inițială** a cadrelor pentru învățământul primar se desfășoară în majoritatea statelor europene pe baza studiilor universitare, mai mult sau mai puțin omogene din punct de vedere al admiterii, al conținutului și a formelor de desfășurare. Procesul de la Bologna, la care și România este parte, stabilește direcții de formare inițială omogene, în așa fel încât profesorii să fie compatibili pentru oricare stat din cadrul U. E

2). **Formarea continuă** constituie un instrument central pentru atingerea unor standarde echivalente și de înaltă calitate. Ea realizează în fapt obiectivele naționale, necesitățile locale, dar în același timp este în concordanță cu realizarea dimensiunii europene. În sistemele de învățământ cercetate nu am descoperit legături specifice între activitatea de formare inițială și cea de formare continuă, dar există o conștientizare crescută privind necesitatea formării continue pentru menținerea și îmbunătățirea competențelor profesionale a cadrelor didactice.

Cu toate că în majoritatea statelor europene formarea continuă nu este obligatorie, fiind un drept profesional, fondurile alocate de la bugetele ministerelor sau de la consiliile locale, fondurile se epuizează în totalitate, fiind numeroase cereri de suplimentare, fiind vorba de o creștere a responsabilității profesionale. Tot mai des în statele europene își face loc termenul de formare permanentă ce urmează să înlocuiască pe cel de formare continuă, ce ar conține actualizarea și reînnoirea permanentă a cunoștințelor pedagogice a cadrelor didactice printr-o multitudine de forme, metode, conținut și organizare și a termenului de formare complementară ce completează formarea inițială și implică lărgirea și aprofundarea acesteia, are o structură și un conținut bine determinat în funcție de calificare.

Formarea continuă a cadrelor didactice din învățământul primar este o preocupare a fiecăruia și de aceea în majoritatea statelor este considerat un drept legal de care trebuie să beneficieze în folosul comunității și personal (în majoritatea statelor Comunității Europene, sau la indicația directorului – Belgia), iar acolo unde devine parțial obligatorie este din necesitatea de obținere a unor noi competențe și domenii, se renunță treptat la modalitatea de formare continuă obligatorie (specifică în estul Europei), pentru că restrânge dreptul măririlor salariale, gradații, evaluare anuală etc.

3). Instituții antrenate în formarea cadrelor didactice: în majoritatea statelor preocuparea pentru formarea continuă revine în egală măsură școlilor și autorităților locale, de aceea sunt implicate unitățile de învățământ superior și instituții neuniversitare (școli, centre de formare publică de stat și private, ministerul cu departamentele specializate, sindicatele):

4). Norma didactică/săptămână este un indicator ce implică personalul didactic în responsabilizarea față de profesie și față de activitatea pe care o desfășoară, iar România se situează din acest punct de vedere cu cea mai mică normă didactică dintre toate statele europene

5). Salarizarea personalului didactic din învățământul primar la începutul carierei didactice situează România pe ultimul loc în Europa, având în vedere atât norma didactică cea mai redusă, dar și situația economică a României comparativ cu a celorlalte state europene cuprinse în UE. Tot în același sens se remarcă și opțiunea scăzută în toate statele Uniunii Europene pentru cariera didactică, principala aspirație a tinerilor fiind profesiile care le asigură venituri mari:

Concluzii

Având în vedere dezvoltarea socială și economică a statelor și învățământul primar din acestea este situat la aceleași cote, păstrând în același timp specificul național al fiecărui stat, dar puternic angrenat într-un proces de reformă înnoitor. Din studierea unor documente ale învățământului din U.E., din celelalte state europene, am constatat o apropiere a conținuturilor și orientărilor mai ales a statelor din U.E.

În privința pregătirii inițiale și continue a cadrelor didactice se bazează pe formarea de competențe, pe colaborarea intercolegială, pe cunoașterea tehnologiei comunicației informaționale și lingvistice. În

întreaga lume se pune accentul pe formarea inițială a cadrelor didactice, ca educatori de excepție, în primul rând, având în vedere materialul uman cu care lucrează, de cea mai mare importanță pentru viitorul omenirii.

Noua calitate în învățământ se obține printr-o pregătire superioară a viitorilor profesori la nivel european, dar și printr-o eficiență corelare a cunoștințelor teoretice cu cele practic aplicative prin implicarea mentorului de practică și de stagiatură. Programul de formare continuă românesc este prea puțin funcțional din cauza suprapunerilor actelor normative, rămase fără finanțare bugetară și din lipsă de coerență în compatibilizare cu finalitățile europene ale pregătirii cadrelor didactice.

Alăturând rezultatele din învățământul românesc cu standardele europene mai există multe puncte de incompatibilitate, dintre care cele mai grave sunt legate de baza materială și starea precară a infrastructurii învățământului, dar și de calitate în demersurile didactice. Totuși pe ansamblu s-au făcut progrese în legătură cu conținuturile curriculare, cu vârsta de început a școlarității, cu durata studiilor obligatorii, cu integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în școala de masă, cu dezvoltarea învățământului preșcolar, cu descentralizarea instituțiilor școlare, cu durata anului școlar și cu evaluarea pe bază de descriptori de performanță, cu utilizarea manualelor alternative și altele, progrese de care ne bucurăm.

Există și lucruri mai puțin compatibile, cum ar fi: norma didactică de 18 ore este cea mai mică din Europa, dar și remunerația unde este de 4-10 ori mai mică pentru învățătorii din România, față de similarii din țările studiate. Nivelul P.I.B. acordat învățământului românesc este total insuficient, în Uniunea Europeană nemaieexistând state care acordă sub 5 % la un P.I.B. mult mai mare.

Angrenați în această reformă și în procesul de integrare europeană, pregătirea și rezultatele muncii învățătorilor trebuie să fie la înălțime, în conformitate cu standardele europene, cu convențiile internaționale la care România este parte.

Bibliografie

- Biblioteca Pedagogică Națională „I.C. Petrescu” (1999). *Sisteme de învățământ în 21 de țări*, (vol I și II). București.
- Chirilă, I. D., Grecu, D. (2002). Formarea continuă de la analiză la nevoi. *Tribuna învățământului*, 671.
- Sava, S. (coord.), (2001). *Educația adulților în România – Politici educaționale, culturale și sociale*. Timișoara: Editura Almanahul Banatului.

- Sava, S., Ungureanu, D. (coord), (2005). *Introducere în educația adulților*. Timișoara: Editura Mirton.
- Văideanu, G. (1996). *UNESCO –50, Educație*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Vlăsceanu, L. (coord), (2002). *Școala la răscruce*. Iași: Editura Polirom.
- <http://www.eurydice.org/Eurybase/fromeset.eurybase.html>